

Uyuşturucu ilaç kullanımı

Bu konuya ilişkin bölümler:

- ▶ Giriş
- ▶ Faydaları
- ▶ Tanım
- ▶ Değişiklik Yapma
- ▶ Riskler
- ▶ Yardım Alma
- ▶ İlgili Bağlantılar

Giriş

Yasadışı uyuşturucu ilaçlar bu ülkede üç sınıfa ayrılmaktadır: A, B ve C.

A sınıfı uyuşturucu ilaçların sağlığa yönelik en tehlikeli uyuşturucular olduğu düşünülmektedir. Bunlar arasında:

- kokain ('crack' de dahil; takma adı charlie ve coke'dur);
- dikanol;
- eroin (takma adı 'smack'dir);
- LSD (liserjik asit dietilamid; takma adı asit ve 'trip'tir)
- Meskalin;
- Metadon;
- Morfin;
- Afyon; PCP (fensayklidin; takma adı melek tozudur);
- Petadin;
- haşhaş;
- psilosibin;
- STP (amfetamin; takma adı dinginlik, sakinlik ve huzurdur);
- MDMA (metilendioksimesetaamfetamin; takma adı ekstazi'dir);
- Kanabinol (kendirden elde edilen bir uyuşturucu).

B Sınıfı uyuşturucuların da çok tehlikeli olduğu düşünülmele beraber A sınıfı uyuşturuculara göre daha az tehlikelidirler. Bunlar arasında:

- amfetamin (takma adları speed ve whizz – ayrıca ekstazi karışımında da bulunur);
- %2.5'den fazla yoğunlukta kodein;
- DF118 (dihidrokodein);
- Ritalin;
- Barbitüratlar (yatıştırıcılar).

C sınıfı uyuşturucuların sağlığa en az zararlı olan uyuşturucular oldukları düşünülmektedir. Bunlar arasında:

- Kanabis ve kanabis reçinesi (marihuana, ot, esrar);
- Metakualon;
- Benzodiazepinler (valyum ve rohipnol de dahil). Roofy takma adlı olanlar (Benzodiazepinlerden ayrıca son günlerde 'date-rape' (tecavüz) uyuşturucuları olarak söz edilmektedir).

Bu uyuşturucuların bazıları doktorlar tarafından önerildiğinde yasaldır ve acıyı dindirme veya belirli tıbbi rahatsızlıkların semptomlarını yatıştırma amacıyla kullanılabilir. Yasadışı uyuşturucular sadece İçişleri Bakanlığı tarafından değiştirilip eklemeler yapılabilecek olan 1971 Uyuşturucu Kullanımı Yasası kapsamında sınıflandırılmışlardır.

Faydaları

Bazı uyuşturucuların yararlı tıbbi etkileri olabilir. Bazılarına göre örneğin kanabisin ağrı dindirici özelliği vardır. Kanabisin multipl skleroz gibi hastalığı bulunan kişilerde ağrı yatıştırmaya yardımcı olup olamayacağını bulmaya ilişkin çalışmalar yürütülmüştür ancak kanabisin önerilen diğer ilaçlara oranla ağrıyı kontrol etmede daha fazla etkisinin bulunduğuna yönelik kesin delil bulunmamaktadır. Ancak kanabisin anksiyete ve epilepsi gibi hastalıkların tedavilerinde rahatlatıcı olarak etkili olabileceğine dair deliller mevcuttur.

Tıbbi faydaları olan uyuşturucular sadece reçete ile alınabilen ilaçlar olarak kategorize edilmektedir. Bu da doktorların belli durumlarda bu uyuşturucu ilaçları önerebileceği anlamına gelmektedir. Örneğin, bazen iyileşme programının bir parçası olarak eroin bağımlılarına metadon önerilebilir. Sadece reçete ile verilebilen uyuşturucuların ayrıntılarını veren sadece reçete ile verilebilen ilaçlar (insan kullanımı) listesi Devlet Yayın Müdürlüğü'nden satın alınabilir.

Tanım

Yasadışı uyuşturucular bu ülkede kullanılması yasalarca yasaklanmış uyuşturuculardır. Yasaklanan uyuşturucuları bulundurmamak veya tedarik etmek yasal değildir. Bazı yasadışı uyuşturucu ilaçlar sadece reçete ile alınabilen ilaçlar olarak kategorize edilmiştir; bunun anlamı bu ilaçların sadece doktor tarafından reçetelendirilmesi halinde alınabilecek olması ve aksi hallerde kullanılmaları, bulundurulmaları veya tedarik edilmelerinin yasadışı olduğudur.

Uyuşturucu kullanımı sadece reçete ile alınabilen veya reçetesiz alınabilen uyuşturucuların imalatçının üretim amacı veya doktorun önerme amacı dışında amaçlar için kullanılması durumunu açıklamada kullanılan bir terimdir.

Uyuşturucu ilaçların imalatçı veya doktorun öngördüğü miktarlarda alınmaması durumu da uyuşturucu kullanımı olarak tabir edilebilir.

Değişiklik Yapma

Uyuşturucu bağımlısının bağımlılığını kabul edip bu sorunu çözmek için dışarıdan yardım alınması gerektiğini itiraf etmesi, tıp mesleği çalışanları tarafından herhangi bir bağımlılık türünden kurtulmanın ilk ve de çoğunlukla en zor adımı olarak kabul edilmektedir. Bağımlılığın tanımlayıcı unsurlarından biri de birçok kullanıcının sonuçlarını bilip anlamasına rağmen uyuşturucu kullanmayı sürdürmesi olduğundan bu zor bir süreçtir. bu nedenle çoğu zaman irade tek başına yeterli olmaz.

İyileşme fiziksel detoksifikasyon (uyuşturucudan kurtulma ve uzak durma, bırakma semptomları ile başa çıkmayı öğrenme) ile başlayarak uzun zaman alabilir. Genellikle psikolojik terapi ve davranış terapisi ile birlikte gerektiğinde ilaç tedavisi de dahil olmak üzere bir dizi tedaviden oluşur. Özellikle kimi uyuşturucular daha çok psikolojik bağımlılığa yol açarken kimileri yüksek derecede fiziksel bağımlılık yarattığından, tedavi özel bağımlılık türüne bağlı olarak değişiklik gösterecektir;

Riskler

Tıbbi sağlık çalışanları tarafından kontrol edilmedikleri veya denetlenmedikleri için yasadışı uyuşturucu almak ciddi sağlık riskleri taşır. Birçok yasadışı uyuşturucu dünyanın farklı bölgelerinden bu ülkeye ithal edilmek zorundadır. Bu da bu uyuşturucuların nihai olarak caddelerde küçük miktarlarda satılmadan önce işlendiği ve birçok farklı insanın elinden geçtiği anlamına gelmektedir. Bu süre içerisinde miktarı artırmak ve daha fazla kar etmek amacıyla diğer ürünlerle (seyreltici) birçok kez karıştırılabilir.

Yasadışı uyuşturucuların içerisinde bu uyuşturuculardan çok daha zararlı olan maddeler bulmak sıkça rastlanan bir durumdur. Yasadışı uyuşturucu satın alan bir kimse tedarikçisine güvenebilir, ancak uyuşturuculara daha önceden müdahale eden insan zincirini bilemez veya onlara güvenemez.

Bazı uyuşturucular acil sağlık riskleri taşımalarının yanı sıra bağımlılık yaratabilir ve vücutta uzun süreli zarara yol açabilirler. Bazı yasadışı uyuşturucuların uzun süre ve yoğun kullanımı kullanıcıların vücutlarında onarılamayacak zarara neden olabilecek ve ölümcül olabilen aşırı doz almalarına neden olabilmektedir.

Uyuşturucuları karıştırmak son derece tehlikelidir. Örneğin bir 'speedball' (bir kokain ve eroin karışımı) alınan her bir uyuşturucunun doğurduğu riski çoğaltarak kullanıcının zararlı yan etkileri tecrübe etmesi ihtimalini çok daha fazla artırır.

Yasadışı uyuşturucular almak ayrıca yasal bir risk de taşır. A sınıfı uyuşturucular bulundururken yakalanmak yedi yıl hapis cezası riski taşırken bu uyuşturucuları tedarik etmek ömür boyu hapis cezası anlamına gelebilir. Tedarik etmek uyuşturucuları başkalarına verme veya satma anlamına gelir.

Belirli özel uyuşturucu kullanma riskleri arasında:

Kanabis

Kanabis baş dönmesi veya mide bulantısı hislerine yol açabilir ve ağız, dil ve dudakları kurutabilir. Yüksek veya art arda alınan dozlarda kanabis panik veya paranoyaya neden olabilir. Kanabis çok fazla miktarda katran içerir (standart bir sigaradakinden yaklaşık üç kat daha fazla). Bu ise bronşit veya astım gibi solunum sorunları bulunan kişiler için çok kötüdür. Uzun süre kanabis kullanımının ayrıca erkeklerde sperm sayısını da azalttığı düşünülmektedir.

Amfetamin

Amfetamin kullanımı baş dönmesi hissine yol açabilir ve kan damarlarının patlamasına neden olabilir. Patlayan kan damarları çok ender vakalarda felce yol açabilir ve hatta ölümcül olabilir. Özellikle uzun bir zaman zarfında amfetamin kullanımı depresyona yol açabilecek uykusuzluğa neden olabilir. Vücut uyuşturucuya karşı daha dayanıklı hale geldiğinden istenilen sonucudoğurması için daha fazla miktarda uyuşturucuya ihtiyaç duyulur. Bu ise hem sağlık risklerini hem de bağımlılık olasılığını artırır. Bazı insanlar amfetamine karşı toksik veya alerjik tepkime gösterebilir.

Ekstazi

Çok az 'e' saftır. Çoğu talk pudrası ve hatta kurt dökücü köpek tabletleri gibi diğer içeriklerle karıştırılmıştır. Daha da tehlikelisi ketamin gibi anestezi ilaçları ve sakinleştiriciler de ekstazi tabletlerine karıştırılabilir.

Ekstazi ile birlikte gelen bir başka büyük risk de dehidrasyondur. Ekstazi vücut sıcaklığını artırır ve her tablette bulunan amfetamin kullanıcının çok uzun süre enerjik halde hareket etmesini, örneğin bir kulüpte tüm gece boyunca dans etmesini sağlayabilir. Kullanıcının sıvı seviyeleri aniden ve çok fazla düştüğünde, dehidrasyon bilinç kaybı, koma ve hatta ölüme bile neden olabilir.

Fazla miktarda ekstazi alan kimseler diğer insanlar tarafından yatıştırılması zor olan anksiyete, panik ve zihin karışıklığı gibi hisler yaşayabilirler. Diğer kötü yan etkiler arasında ağız kuruması, mide bulantısı, yüksek tansiyon ve depresyon sayılabilir. Ekstazi kullanan bazı kimseler ekstazi aldıktan sonra vücutlarının kasıldığını ve bunun çoğunlukla çenelerini sımsıkı kapamalarına ve dişlerini gıcırdatmalarına neden olduğunu söylerler. Kalbin göğüste çekiç gibi vurduğu veya küt küt attığı hissi de ekstazi kullanımının diğer yaygın bir semptomudur.

Kokain ve 'crack'

Kokain tansiyonu yükseltir, kalbin düzensiz artmasına neden olur ve vücut sıcaklığını artırır. Yüksek dozlarda alındığında kalp yetmezliğine neden olabileceği gibi uzun süre kokain kullanımı da şunlara yol açar:

- şiddetli paranoya
- depresyon
- uykusuzluk
- aşırı kilo kaybı ve yetersiz beslenme ve
- erkeklerde iktidarsızlık.

Kokain bağımlılık yaratan bir madde olduğundan, kullanıcılar normalden daha uzun süre kokainden yoksun kaldıklarında aşırı duyarlılık hali ve huzursuzluk hali gibi semptomlar yaşarlar. Vücut uyuşturucuya gittikçe daha duyarlı hale geldiğinden bu zaman dilimi git gide kısalmaya ve 'uçmak' için daha fazla miktar uyuşturucuya ihtiyaç duyulur. Sakinleşme semptomları uyuşturucu iğnesinden sonra da normal olup yorgunluk ve depresyon görülebilir.

Uyuşturucu düşük doğum ağırlığı ve doğum kusurlarına neden olabileceğinden hamile iken kokain kullanan anneler bebeklerinin sağlıklarını da riske sokarlar. Hamile iken anneleri kokain kullanmış bebekler kokain bağımlısı olarak doğabilirler.

Bağımlılık değişken ruh hali, beklenmedik davranışlar gösterme ve alışkanlıklarını finanse etmek amacıyla hırsızlık gibi anti-sosyal davranışları teşvik ettiğinden kokain ve 'crack' bağımlıları genellikle fiziksel sağlıklarından fazlasını yitirirler.

LSD (asit)

Her hap çok farklı miktarlarda asit içerebileceğinden asit almak risklidir. Araştırmalar tek bir hapın 25 mikrogram kadar düşük oranda asit içerebileceği gibi 250 mikrogram kadar fazla asit de içerebileceğini ortaya koymuştur – ki bu miktar ciddi psikiyatrik yan etkilere neden olması için yeterlidir.

Psikolojik sağlık sorunları asit almanın en yaygın yan etkisidir. Kötü bir asit tripi bir kabusta kapana sıkışma hissi verebilir ve çoğunlukla tekrar tekrar görülür. Asit alındıktan sonra herhangi bir zamanda hatta bazen yıllar sonra 'flashback' (geriye dönüş; aynı tripi tekrar yaşama) oluşabilir. Flashback kötü bir tripten kalan canlı bir anının aniden görülmesidir ve bazen ruhsal sorunlara da neden olacak kadar korkutucu olabilir. Flashback'leri engellemenin bir yolu yoktur.

Bir kimse asit aldığı anda halüsinasyon (sanrı) ve delüzyon (yanılma) yaşar. Kullanıcıların akıldışı şeylere; örneğin uçabileceklerine inanarak hareket etmelerine neden olabileceğinden çok tehlikeli olabilir. Kötü bir trip yaşayan asit kullanıcıları çoğu zaman deneyimden fiziksel olarak kaçmaya çalışırlar ve örneğin yola doğru koşarak kendileri için bir tehlike haline gelebilirler.

Eroin

Sokaklardan satın alınan çoğu heroin sadece %10 ile %60 oranında saftır. Genelde miktarı artırmak ve böylece daha fazla kar etmek amacıyla başka maddeler ile karıştırılır. Eroini hacmen artırmaya yarayan bu maddeler genelde en zararlı olan ve alerjik veya toksik tepkimelere neden olan maddelerdir. Kullanıcılar satın aldıkları heroinin diğer tehlikeli maddeler ile karıştırılmış olduğunu asla anlayamazlar.

Saf heroinin nasıl olduğunu söylemek imkansız olduğundan kullanıcının aşırı doz alması çok kolaydır. Aşırı dozda heroin alma kalp yetmezliği, bilinç kaybı ve komaya neden olabilir.

Ayrıca kullanıcının bilinçsiz halde iken hastalanması durumunda kendi kendine kusarak boğulması riski de mevcuttur.

Damardan alınan eroin başka riskler taşır. Paylaşılan iğneler hepatit (sarılık) ve HIV (Aids) gibi ciddi hastalıklara yakalanma riskini artırır. Uzun süre damardan eroin alma damarların çökmesine, iştahsızlığa ve ciddi kabızlığa neden olabilir.

Eroin muhtemelen bu ülkede mevcut en fazla bağımlılık yaratan uyuşturucudur. Kullanıcılar eroine o kadar bağımlı olur ki eroin alacak para bulabilmek için neredeyse herşeyi yaparlar. Eroinin ebeveynin çocuğu ihmal etmesi ve hırsızlık gibi anti-sosyal ve suçla ilgili davranışlar ile sıklıkla ilişkilendirilmesinin nedeni budur.

Yardım Alma

Uyuşturucu bağımlılığı veya kullanımı ile mücadele eden kimseler uzman tedaviye yönelik öneri, destek ve sevk için doktorlarına başvurabilirler.

Bilgi, öneri, destek gruplarının ayrıntıları ve görüşmeler ile başka yardımlar sunabilecek bir dizi websitesi de mevcuttur. Ulusal Uyuşturucu Yardım Hattı uyuşturucu ve uyuşturucu kullanıma ilişkin bilgi sağlayan ücretsiz ve güvenilir telefon yardım hattıdır. Günün 24 saati ve haftanın 7 günü açıktır. Tel. 0800 77 66 00.

Acil durumda yardım

Kendinizde veya uyuşturucu almış başka kişilerde tehlike belirtilerine yönelik gözlemler yapın. Vücudun aşırı ısınmasının yanı sıra baş dönmesi, bulantı, ani yorgunluk, baş ağrısı, kramp ile kol ve bacak ağrısı da görülebilir.

Uyuşturucu kullanan bir kişi olağandışı semptomlar gösteriyor veya acı çekiyor gibi görünüyor ise, bu kimsenin aldığı uyuşturucuya karşı alerjisi olabilir veya uyuşturucu aşırı dozda alınmış olabilir. Böyle bir durumda acilen aşağıdakileri yapmanız önemlidir:

- Bir kulüp veya birahane de iseniz hemen personelden yardım isteyin. Alınan veya alınması muhtemel olan uyuşturucular konusunda tamamen dürüst davranarak durumun ciddiyetine önem verin. Çoğu kulüp veya birahane de ilk yardım eğitimi almış personel bulunur. Bu kimseler tıbbi yardım ulaşana dek hastanın yanında kalmalıdır.
- 999'u arayın. Operatöre ambulansa ihtiyacınız olduğunu söyleyin. Anlaşılır ve sakin konuşun. Operatöre hastanın tam olarak nerede bulunduğunu, hangi uyuşturuları aldığını ve hangi semptomların görüldüğünü tam olarak anlatın. Operatörün vereceği herhangi bir tavsiyeyi dikkatlice dinlemek üzere hazırlıklı olun. Hastaya hayat öpücüğü vermeniz, hastayı iyileşme konumuna getirmeniz veya acil bir durumda gereken diğer hayat kurtarıcı tedavileri uygulamanız gerekebilir. Sakin olmanız ve zihninizin açık olması gerektir.
- Hastanın nefes yollarının tıkanmadığından emin olun. Hastanın nefes yolunu tıkayan herhangi bir kusmuk olup olmadığına dikkat edin ve hastanın dilini yutup yutmadığını kontrol edin. Alınan uyuşturuculara ilişkin kanıt toplayın. Bu, doktorların çabuk teşhis koymasına ve olası en iyi tedaviyi uygulamaları için hayati derecede önemli olacaktır.

- Sarma kağıdı, paket, jelatin film, teneke folyo ve şırınga dahil olmak üzere uyuşturucunun içerisinde muhafaza edilebileceği kapları toplayın. Hasta kusmuşsa hastanede analiz etmek amacıyla ufak bir kusmuk örneği toplayın.

İlgili Bağlantılar

- Drugs and alcohol (Uyuşturucu ilaçlar ve alkol) (Royal College of Psychiatrists)
- Talking with children about drugs (Çocuklarla uyuşturucu ilaçlar hakkında konuşma) (Talk to Frank)
- Drugscope (Drugscope)